

**SIDOSRYHMÄTAPAAMINEN – HÄMEEN
MAASEUDUN TARPEET JA NIIHIN VAIKUTTAVAT
MUUTOSVOIMAT**

27.8.2020

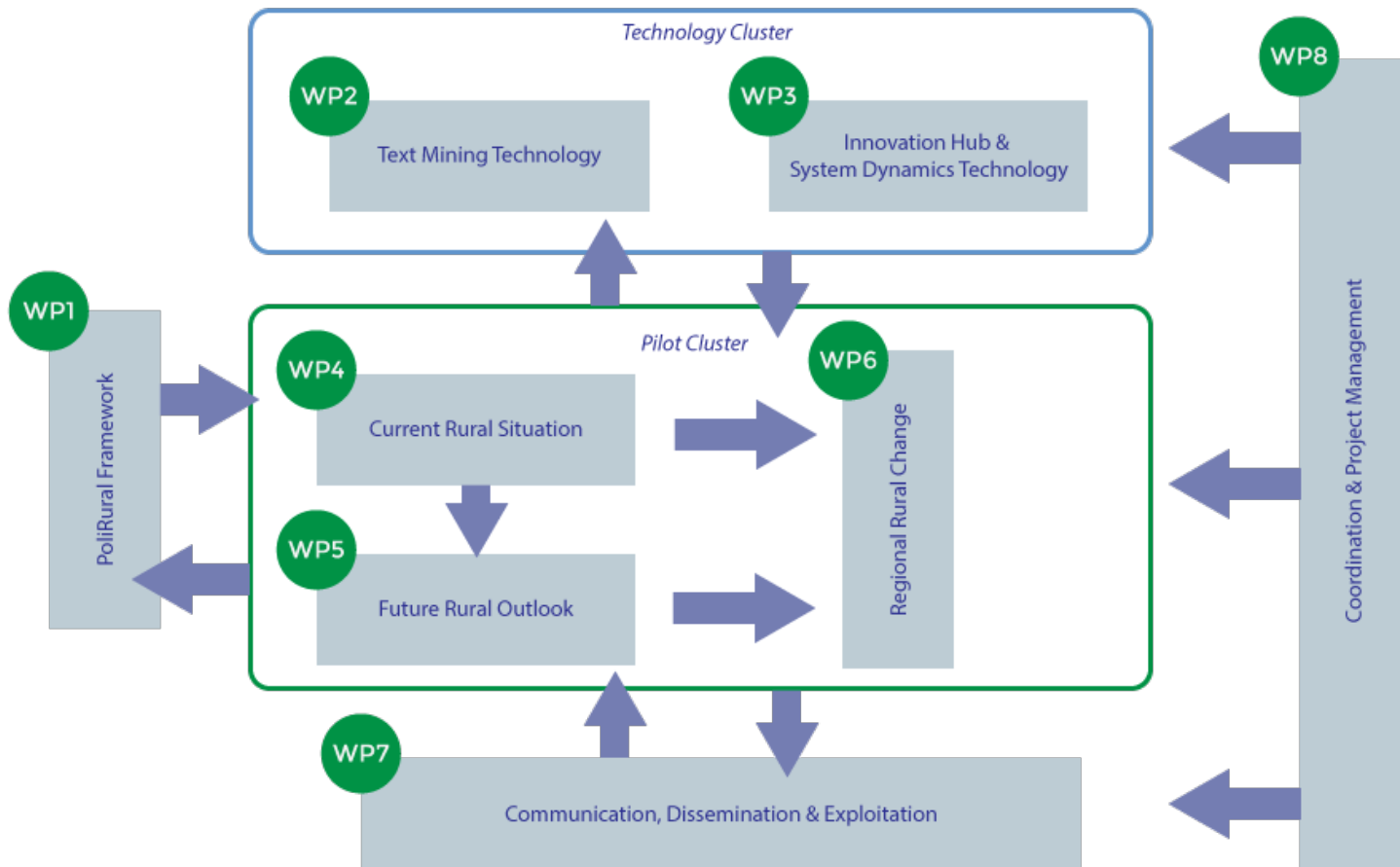
- Future Oriented Collaborative Policy Development for Rural Areas and People - Ennakoivan ja osallistavan maaseutupolitiikan kehittämistä maaseutualueille ja ihmisille
- **Tavoite:** Maaseutualueet ovat kiinnostavia paikkoja elää, tehdä töitä ja aloittaa yritystoimintaa niin nykyisille kuin erityisesti uusille asukkaille ja yrityksille
- **Toimenpiteet:** Tavoitteeseen päästään uudella, tulevaisuuteen katsovalla maaseudun eri toimijoiden yhteistyöllä sekä tekoälyä ja erilaisia tutkimusmenetelmiä hyödyntävillä kokeiluilla 12 eri pilottialueella ympäri Eurooppaa. Tuloksena syntyy monitieteelliseen tutkimukseen perustuvaa uutta tietoa maaseutualueiden vetovoiman lisäämiseksi sekä päätöksenteon tueksi.

PoliRural

- **Toteuttajat:** Hanketta koordinoi Prahan yliopisto ja mukana on 37 partneria 17 maasta. Suomesta HAMK ja Smart & Lean (S&L)
- **Budjetti:** Hankkeen kokonaisbudjetti on 6 miljoonaa, josta HAMKin osuus on 211 000€
- **Kesto:** 3 vuotta, 1.6.2019 - 31.9.2022
- **Rahoittaja:** EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma Horisontti2020
- **Viestintä:** <http://polirural.eu>, Facebook PoliRural H2020 Project, Twitter #PoliRural_H2020.
- Suomenkielinen nettisivu www.hamk.fi/polirural
- Esittelyvideo: <https://polirural.eu/resources/videos/>

Hankkeen
sisältö
työpaketittain;
WP1-WP8

Pilottien
toiminta
työpaketeissa
WP4-WP6

PoliRuralin pilottialueet

- 12 pilottialuetta eri puolilta Eurooppaa ja Israelista
 - Suomen pilottina Häme (Kanta- ja Päijät-Häme)
- Pilottialueilla testataan hankkeessa kehitettäviä toimintamalleja ja työkaluja
- Alueille kootaan tutkimusteeman mukainen monialainen asiantuntijaverkosto
- Tavoitteena tuoda yhteen päättäjiä, maaseudun toimijoita, asiantuntijoita, hiljattain maalle muuttaneita ja potentiaalisia maalle muuttajia
- Asiantuntijaverkostot perustettiin syksyn 2019 aikana ja toiminta jatkuu kevääseen 2022 saakka
- Pilottien esittelyt: <https://polirural.eu/pilots/>

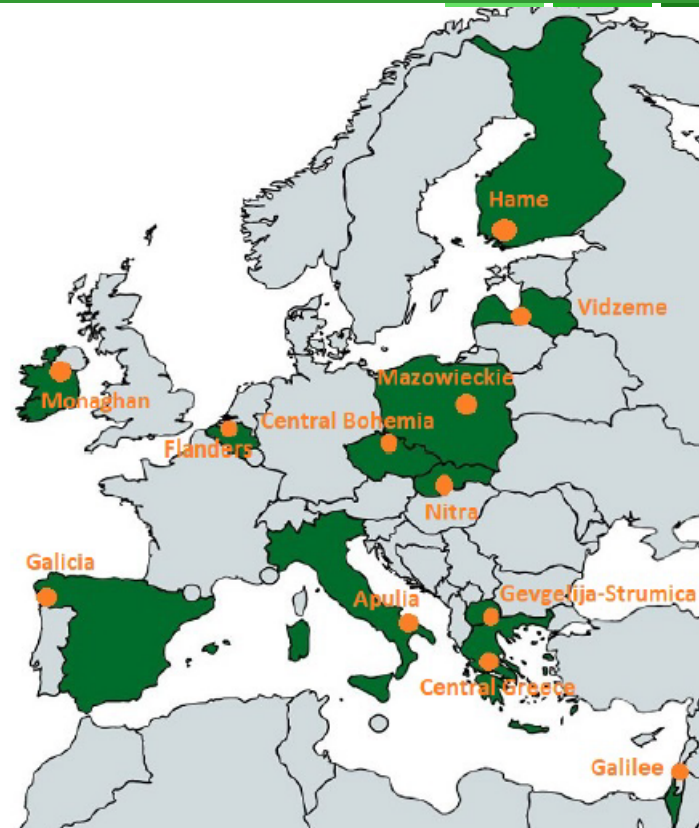

Figure 24. PoliRural study areas

Nykytilanteen analyysi

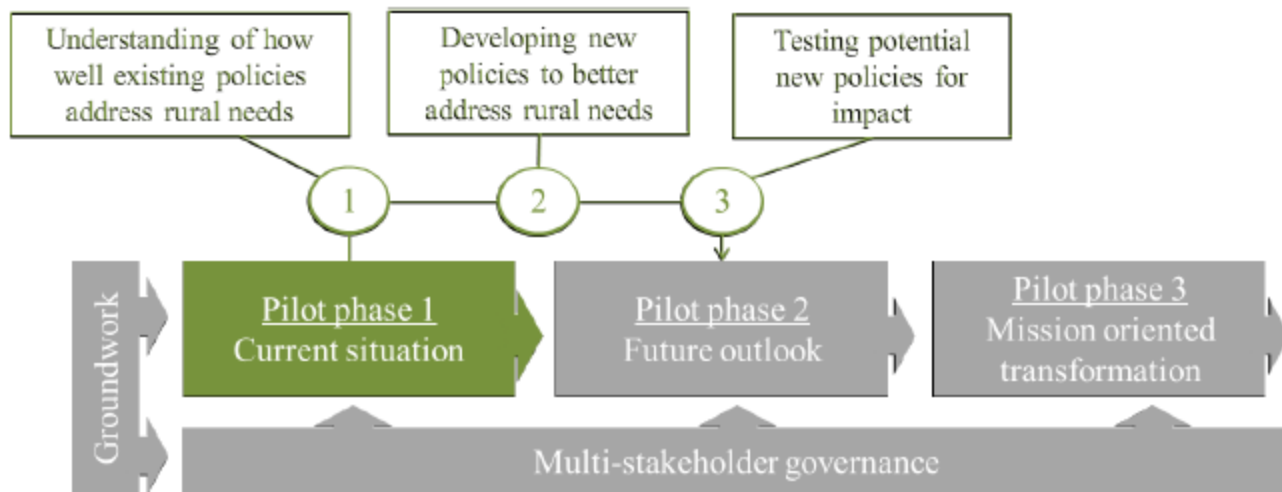
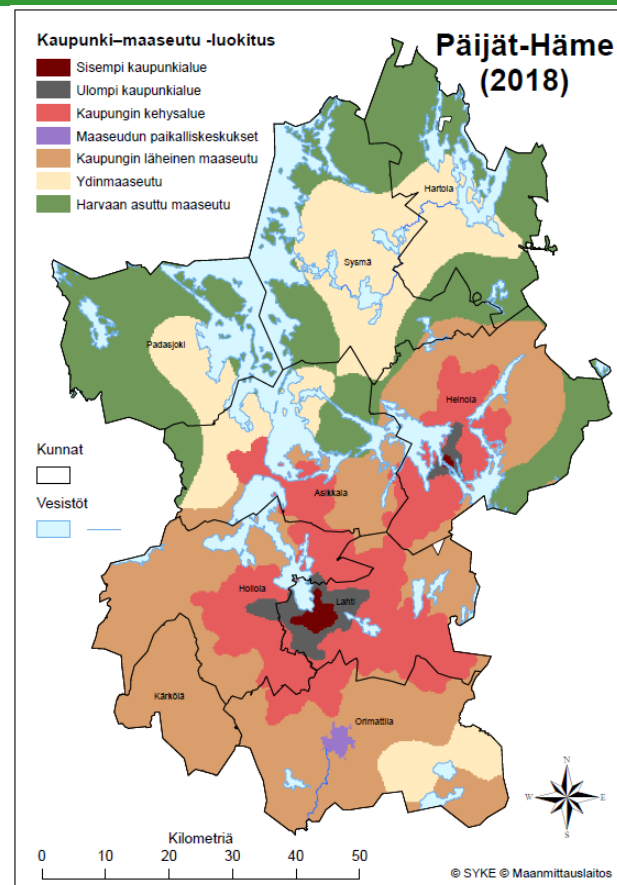
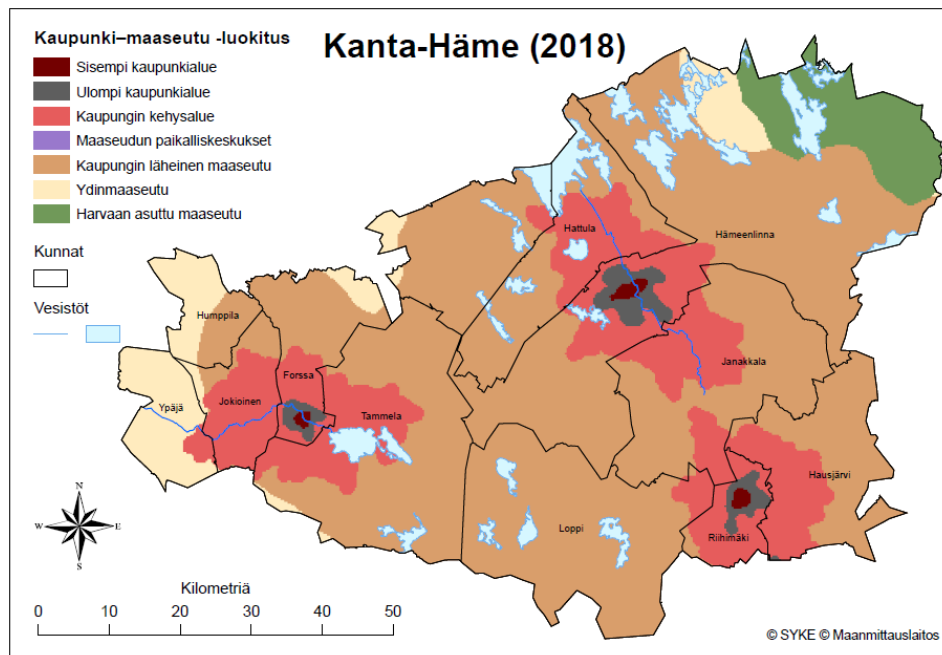

Table 2. PoliRural pilot stage and the underlying work streams

S1: Current Situation		S2: Future Outlook		S3: Mission Oriented Innovation	
1.1 Needs gathering	M7-9	2.1 Exploration	M19-28	3.1 Mission co-design	M29-31
1.2 Policy matching	M10-12	2.2 Modelling	M19-28	3.2 Mission roll-out	M32-36
1.3 Policy evaluation	M13-18	2.3 Validation	M19-28	3.3 Ex-ante/durante evaluation	M29-35

Kanta- ja Päijät-Hämeen pilotti

Esittely: https://polirural.eu/wp-content/uploads/2020/05/08Hame_Finland.pdf

Kanta- ja Päijät-Hämeen pilotti

Alueen vahvuudet:

- Hyvä sijainti ja saavutettavuus
- Monipuolinen elinkeinorakenne. Maatalous, ruokateollisuus ja kaupan ala ovat tärkeitä työllistäjiä.

Haasteet ja ongelmat

- Väestön ikääntyminen ja vähentyminen etenkin maaseudulla
- Maatalousyrittäjien vähentyminen

Häme-pilotin työskentelytavat

- ”PoliRural Hämeen pilotti” Teams -ryhmä käytössä

Sidosryhmän työ ensimmäisen hankevuoden aikana

- 2 kokousta (9/2019 ja 11/2019) – Hämeen keskeisimpien kehittämishaasteiden tunnistaminen ja PoliRural-työn tavoitteiden tarkentaminen
- 4 ryhmähaastattelua Teams-alustalla (2/2020)
- 1 sähköinen kysely Hämeen maaseudun vetovoimatekijöistä
- 1 työpaja (3/2020) – Mitattavien muuttujien tunnistaminen
- 1 etätyöpaja Teams-alustalla (5/2020) – Miten tunnistettuihin tarpeisiin vastataan poliittisin keinoin nyt ja miten tulisi vastata tulevaisuudessa

Hämeen kehittämisteemat PoliRuralissa (27.9.2019)

- Uusi yrittäjyys
- Kiertotalous
- Hyvinvointi ja elämykset

Tutkimuskysymys: Miten poliittisesti johtamalla edistetään Hämeen maaseutualueen houkuttelevuutta?

Missio/tavoite: PoliRural-hankkeella lisätään Kanta- ja Päijät-Hämeen maaseudun vetovoimaa edistämällä politiikkatoimia, jotka lisäävät kiertotalouden ja hyvinvoinnin (esim. matkailu, elämykset, green care) alojen uus- ja kasvuyrittäjyyttä.

Hämeen maaseudun tarpeiden kartoitus

Kyselytutkimus maaseudun vetovoimatekijöistä:

- Toteutettiin sähköisenä kyselynä 12.2.-1.3.2020, Kyselylinkin jakelu yhteistyössä hankkeen sidosryhmän kanssa
- 90 vastausta (28% miehiä, 62 % naisia)
- Kyselyssä 50 kysymystä jaettuna 7 teemaan:
 1. Julkiset ja muut palvelut alueella,
 2. Virkistys ja harrastusmahdollisuudet alueella,
 3. Elinolosuhteet, elämänlaatu ja elintaso,
 4. Väestörakenne ja inhimillinen pääoma,
 5. Yritykset, talous ja innovaatiot,
 6. Sosiaaliset ja kulttuuriset näkökohdat,
 7. Ympäristö ja luonnon monimuotoisuus

Hämeen maaseudun tarpeiden kartoitus

SWOT analyysi ja tarvekartoitus Hämeen maaseudun vetovoimatekijöistä

- Hyödyntäen kyselyn tuloksia, sidosryhmäkokousten ja työpajan keskusteluja sekä kirjallisuusselvitystä
- Tunnistettiin 21 tarvetta
- Tarpeiden priorisointi yhdessä sidosryhmän kanssa

Keskeisimmät tarpeet Hämeessä

Tuetaan monipaikkaisuutta asumisessa ja työskentelyssä

- Tarve monipaikkaisuuden tukemiseen nousi esiin ensimmäisessä sidosryhmäkokouksessa ja koronakevät korosti sen merkitystä maaseudun elinvoimaisuuden mahdollistajana.

Tuetaan uutta yrittäjyyttä maaseudulla ja maataloilla.

- Nousi esiin sidosryhmäkokouksissa sekä aiemmissa maaseudun ja alueen kehittämisohjelmissa.

Tuetaan kiertotalouden osaamista ja TKI-toimintaa biotalouden aloilla.

- Kiertotalous nousee esiin molempien maakuntien kehittämisohjelmissa ja erityisesti kiertotalousosaamisen kehittämistä pidetään tärkeänä.

Helpotetaan uusien asukkaiden ja yritysten sopeutumista maaseutuyhteisöön.

- Nousi esiin mm. kyselyn vastauksissa ja maaliskuun työpajassa

Houkutellaan nuoria asumaan ja työskentelemään maaseudulla.

- Kyselyn tuloksissa ja aiemmissa strategioissa erityisesti nuorten asukkaiden ja yrittäjien houkuttelemista pidettiin tärkeänä maaseudun elinvoiman ja tulevaisuuden kannalta.

Kehitetään ja turvataan julkisten palveluiden saavutettavuutta maaseudulla.

- Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus nousi kyselyssä tärkeäksi vetovoimatekijäksi. Myös kirjallisuusselvityksen perusteella palveluiden saavutettavuus on merkittävässä roolissa.

Valittuihin 6 tarpeeseen liittyen tunnistettiin yhteensä 22 ohjelmaa/strategiaa/toimintasuunnitelmaa

- 8 paikallista tai ruohonjuuritason
 - 7 alueellista
 - 7 kansallista
-
- Tarve – politiikkakartoituksen yhteydessä kuvattiin myös Suomen maaseutupolitiikan rakennetta

STEEPV- Inventory of Drivers - Muutosvoimien luettelo

Dokumentti on tuotettu projektissa tulevaisuustyön ensimmäisenä vaiheena. Dokumentissa on tunnistettu 63 muutosvoimaa, jotka on jaoteltu STEEPV-työkalun avulla kuuteen kategoriaan:

- (S) sosiaaliset
- (T) tekniset
- (E) taloudelliset
- (E) ekologiset
- (P) poliittiset
- (V) arvopohjaiset

Sen on tarkoitus auttaa alueita tulevaisuustyön käynnistämisessä. Analyysin pohjalta lähdetään rakentamaan alueelle *visiota* joka pureutuu alueella tunnistettuihin haasteisiin ja kuiluihin (gap).

Muutosvoima analyysin tavoite on ymmärtää

1. Miten muutos tapahtuu alueella?
2. Mitkä muutokset tapahtuvat juuri nyt?
3. Mitkä muutokset todennäköisesti tapahtuvat tulevaisuudessa?
4. Muutosvoimien tärkeysjärjestys ja mahdollisuudet vaikuttaa muutoksiin.

Tehtävä sidosryhmälle

3 ryhmää, 2 STEEPV-kirjainta per ryhmä.

Kiertotalouteen ja hyvinvointiin (mm. matkailu, elämykset, green care) liittyvä yrittäjyys Hämeen maaseudulla Muutosvoimat/muutosajurit

- (S) sosiaaliset
- (T) tekniset
- (E) taloudelliset
- (E) ekologiset
- (P) poliittiset
- (V) arvopohjaiset

Käydään läpi Inventory of drivers -listausta. Jokaisen driverin kohdalla mietitään seuraavia kysymyksiä:

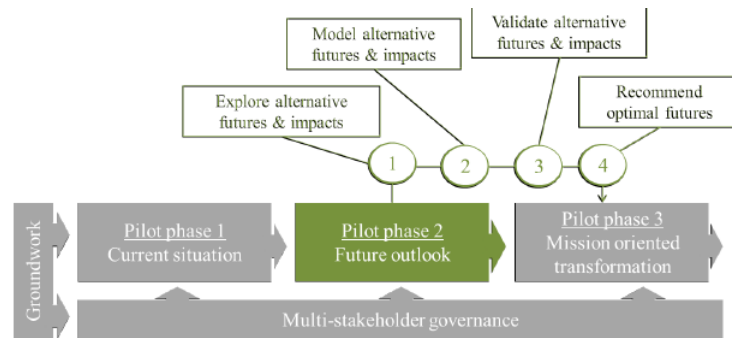
- Vaikuttaako muutosvoima Hämeessä nyt? Miten?
- Miten muutos jatkuu todennäköisesti tulevaisuudessa?
- Toivottu muutos (Millaisena näet toivotun tulevaisuuden?)
- Mahdollisuudet vaikuttaa muutosvoimaan?

TUOTOS:

<https://docs.google.com/document/d/1dzRFUYKiwxpBgslzuO3uDzvQbumrdhO2ndnZvWFQKZA/edit?usp=sharing>

Seuraavat vaiheet Hämeen pilotissa

- Politiikka-arviointi: Valitaan 2-4 nykyistä politiikkaa/ohjauskeinoa, joiden toimivuutta arvioidaan suhteessa missioon ja valittuihin tarpeisiin. Tavoitteena selvittää miten hyvin tarkasteltuihin tarpeisiin vastataan nykyisillä politiikkakeinoilla ja pyritään tunnistamaan politiikan tekemisen osa-alueita, joita tulisi kehittää (esim. teknologian ja yhteisöllisten toimintamallien hyödyntäminen).
- Hämeen maaseudun tulevaisuus vuoteen 2040: Visioiden rakentaminen tavoitteiden saavuttamiseksi. System Dynamics mallinnuksen hyödyntäminen tulevaisuustyössä.
- Toimintasuunnitelman ja tiekartan laatiminen

Milla Anttila
Projektipäällikkö, HAMK
Puh. 050 9111343
Milla.anttila@hamk.fi

Sanna Lento
projektiasiantuntija, HAMK
Puh. 040 5096443
sanna.lento@hamk.fi

Petra Korkiakoski
projektipäällikkö, HAMK
Puh. 050 4431229
petra.korkiakoski@hamk.fi

Tuula Löytty
Smart & Lean Oy
Puh. 044 9824026
tuula.loytty@smartlean.fi
<http://polirural.eu/>

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 818496. This document reflects only the author's view and the Commission is not responsible for any use that may be made of the information it contains.